

9. Posilující péče o krajinný prvek – skalka

Skalkou se rozumí povrchový přirozený výchoz hornin nebo nerostů s cílem ochrany geomorfologických a geologických jevů podle § 2 odst. 2 písm. c) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Skalka může mít charakter jednotlivých kamenů nebo větších skalních útvarů. Součástí skalky může být dřevinná nebo bylinná vegetace. Krajinný prvek skalka může být evidován na ploše půdního bloku podle § 3a odst. 3 a 4 zákona.

Cíl opatření: posílení či obnova dlouhodobé funkčnosti a perspektivy, včetně podpory biodiverzity a druhů.

Opatření: Sečení travního porostu, odstranění nevhodných dřevin bez odstranění pařezu a likvidace vzniklého klestu, likvidace invazních a expanzních druhů rostlin.

Podporované činnosti dle Nákladů obvyklých opatření MŽP (NOO MŽP):

Kód opatření	Název opatření	Činnost
ZC04	Sečení travního porostu a rákosin	ZC04o Seč křovinořezem s využitím/likvidací hmoty v lokalitě
		ZC04s Seč křovinořezem s odvozem hmoty do 2 km včetně
		ZC04p Seč křovinořezem s odvozem hmoty nad 2 km
		ZC04i Seč lehkou mechanizací využitím/likvidací hmoty v lokalitě
		ZC04u Seč lehkou mechanizací s odvozem hmoty do 2 km včetně
		ZC04j Seč lehkou mechanizací s odvozem hmoty nad 2 km
ZE10	Odstranění nevhodných dřevin bez odstranění pařezu	<i>všechny činnosti</i>
ZE05	Likvidace vzniklého klestu	<i>všechny činnosti</i>
LI01	Likvidace invazních a expanzivních druhů rostlin	<i>všechny činnosti</i>

Stručná metodika posilující péče:

Skalky jsou přirozené skalní výchozy či bývalé zemědělské lůmky, významné z hlediska biodiverzitního a krajinného. Mohou zarůstat ruderálními bylinami, keři, dřevinami, případně invazními druhy rostlin. Důsledkem je zastínění, přehrnutí zeminou, eutrofizace a ztráta atraktivity pro cílové organismy, tj. světlomilné rostliny, drobné obratlovce a hmyz, dále ztráta estetické krajinné funkce. Cílem posilující péče je obnova skalky jako biotopu bez přerůstajících rostlin a dřevin odstraněním drnu, výřezem nevhodných dřevin a likvidace expanzivních, invazních a ruderálních druhů rostlin.

Pro evidenci krajinného prvku skalka v evidenci zemědělské půdy LPIS je publikována podrobná Metodika vymezení krajinného prvku mokřad a skalka, vydaná ve spolupráci MŽP a MZe, odkaz zde: [metodika-vymezovani-krajinného-prvku-mokrad-a-skalka \(gov.cz\)](https://mze.gov.cz/public/portal/mze/dotace/szp-pro-obdobi-2021-2027/podminenost) nebo: <https://mze.gov.cz/public/portal/mze/dotace/szp-pro-obdobi-2021-2027/podminenost>.

Travnaté části skalky či lůmku je potřeba posekat/přepást min. jednou či dvakrát během vegetační sezóny (podle množství travní biomasy), posečenou hmotu vyhrabat a zlikvidovat mimo mez. Sečení provádět lehkou mechanizací nebo křovinořezem, pastvu dostupným

druhem hospodářských zvířat raději v kratším intervalu opakovaně. Při údržbě je z důvodu ochrany ptáků a hmyzu ponechána část plochy neposečená či nepasená (max. 25 %).

Pokud je součástí meze kamenný snos, je třeba ho aspoň částečně zbavit vegetace, zejména kopřiv, ostružin vytrháním a nevhodných dřevin výřezem.

Nevhodné a invazní dřeviny je třeba odstranit s pomocí motorové či ruční pily, křovinořezu, ořezané dřevo odvézt a zlikvidovat, výřez dřevin dělat mimo období hnízdění ptáků. Při výřezu keřů o ploše nad 40 m² či kácení dřevin o obvodu kmene ve výšce 130 cm větším než 80 cm je nutné mít souhlas orgánu ochrany přírody. V případě invazních druhů dřevin se značnou výmladnou schopností, jako je např. trnovník akát, pajasan žláznatý nebo javor jasanolistý, je nutný jejich výřez v období vegetace, a to ideálně v časovém rozmezí od poloviny srpna do začátku října. Výřez lze provést pomocí ruční nebo motorové pily s okamžitým zátěrem čerstvých pařezků totálním herbicidem. Pokud je potřeba zlikvidovat souvislý zmlazující porost akátu či pajasanu z kořenových výmladků, je možné uplatnit chemický postřik totálním herbicidem na list. Je-li cílem zcela odstranit výmladné invazní dřeviny, nejúčinnější metodou je cílená aplikace herbicidu do navrtaných otvorů v kmeni či na sloupnutou kůru u mladých stromků.

Pro uvedené činnosti jsou vytvořené Standardy péče o přírodu a krajinu AOPK ČR s popisem osvědčených metod, s názornými obrázky a s uvedením základních bezpečnostních předpisů [Platné standardy - AOPK ČR \(nature.cz\)](#).

D 02 002 [Obnova dlouhodobě neobhospodařovaných travních společenstev \(vč. likvidace náletových dřevin\)](#)

D 02 003 [Pastva](#)

D 02 004 [Sečení](#)

D 02 007 [Likvidace vybraných invazních druhů rostlin \(vč. následné péče o lokality\)](#)